

یک جایزه صلح نوبل برای نلسون ماندلای آسیا

برزندنت کیم دائه جونگ

نیروئی تازه بخشیده است و اظهار امیدواری کرده است که: «حالا شاید بتوان امیدوار بود که دوران جنگ سرد در کره به سرآمده باشد».

شاید چنین باشد ولی نه در مدتی که «کیم دائه جونگ» در رأس حکومت کره جنوبی قرار دارد، «کیم» در سن ۷۶ سالگی و تنها دو سال مانده به پایان دوران ریاست جمهوری، وقت زیادی ندارد که حکومت کمونیست شمالی را به پای میز چانه زنی بکشاند و یا موفق شود پلی ایدئولوژیک میان دو پاره کشور تجزیه شده خود برقرار کند. رویای «کیم» برای کره ای یکپارچه، آزاد و ملتی سعادتمند امروز بیش از هر زمان دیگر به تحقق نزدیک است، ولی این بدان معنا نیست که اتحاد دو کره امروز کاملاً در دسترس است و به دلیل داشتن رهبری که به نلسون ماندلای آسیا شهرت یافته است همه رویاها برای وحدت دو کره در آستانه محقق شدن است. ایجاد یگانگی میان شمال و جنوب هدفی است مملو از پیچیدگی‌های بسیار مشکل با هزینه‌ای هنگفت که نیاز به قبول تعهدات سنگین از سوی «کیم جونگ ایل» مرد قدرتمند کره شمالی دارد که به هیچ عنوان نمی‌پذیرد در هیچ مرحله‌ای از تماس با حزب تحقیر شود.

کسانی که «کیم دائه جونگ» را می‌شناسند می‌گویند این موضع رهبر کره شمالی برای او چیز تازه‌ای نیست و طی سی سال گذشته او همه جم و خم‌های سیاست‌های پیونگ یانگ را با درکی درست شناخته است ولی با وجود این سیاست، هرگز لحظه‌ای از اندیشه متحد ساختن دو کره فارغ نشده است. قبل از انتخاب «کیم» به ریاست جمهوری در سال ۱۹۹۸، او در برنامه انتخاباتی‌اش وعده می‌داد که یک «سیاست درخشان» را در مورد ذوب کردن یخ‌های کینه و دشمنی میان دو کره به اجرا خواهد گذاشت. به رغم درگیری‌های خونین دریائی در سال گذشته و بحران مالی که ارکان اقتصادی کره جنوبی را به لرزه درآورد، او هرگز برنامه نزدیکی به دشمن شمالی را کنار نگذاشت.

«کیم اوک دو» دوست قدیمی «دائه جونگ»

ساعت شش بعد از ظهر یک روز جمعه مردم شهر «کوانگ چو» این خبر باور نکردنی را دریافت کردند: «کمیته نوبل نروژ جایزه صلح نوبل را به قهرمان دمکرات شهر، «برزندنت کیم دائه جونگ»، اعطاء کرده است.» در سال ۱۹۸۰ بازداشت «کیم» منجر به شورش مردم شهر «کوانگ چو» شد که در آن سربازان کره جنوبی صدها و به قولی هزاران نفر از اهالی شهر را قتل عام کردند. اخبار مربوط به جایزه نوبل دست کم موقتاً اثرات این فاجعه را خنثی کرد. رانندگان برای خرید شماره فوق العاده روزنامه‌ها از اتومبیل‌های خود پیاده می‌شدند، در «موکپو»، بندری در نزدیکی «کوانگ چو» مردم آتش‌بازی باشکوهی به راه انداختند و پلاکاردهائی را برپا کردند که در آنها از قهرمان ملی شان تجلیل شده بود. زنگهای معابد بودائی نیز به صدا درآمد. در ایستگاه اصلی قطار در «کوانگ چو» مردم هیجان زده در مقابل تلویزیون بزرگ ایستگاه به اخبار نوبل که مستقیماً از اسلو پخش می‌شد گوش می‌دادند و چشم‌های اکثر آنها از اشک مرطوب شده بود. «لی سانگ گیو»، سالمند ۶۲ ساله‌ای در حالی که اشک از دیده می‌زدود می‌گفت: «حتی اگر والدینم دوباره زنده می‌شدند تا این اندازه خوشحال نمی‌شدم.» کمیته نوبل «کیم» را به خاطر دستاوردهای خارق العاده‌اش به دریافت جایزه نوبل صلح مفتخر کرده است. در یک اعلامیه این کمیته از «کیم» به خاطر تحمل «تهدیدهای مستمر زندگی او و دورانی طولانی که در تبعید گذرانده» برای استقرار دمکراسی در کره جنوبی تجلیل کرده است. در این اعلامیه همچنین از «کیم» به عنوان مدافع جهانی حقوق بشر، در مقابل کسانی که قصد محدود کردن این حقوق، به ویژه در آسیا را دارند، نام برده شده است. کمیته نوبل در این اعلامیه اشاره‌ای ویژه به تلاشهای طولانی «کیم» برای نزدیک شدن به «پیونگ یانگ» استالینیست دارد: «دیدار او از کره شمالی به روندی که تنش را میان دو کشور کاهش می‌دهد.»

و از رهبران حزب دمکراتیک هزاره جدید که مدت‌ها با «دائه» در سالهای ۱۹۸۰ در زندان بوده می‌گوید: «در پنجاه سال گذشته «دائه جونگ» از اصولی را که به آن اعتقاد داشته عدول نکرده است، او به راستی مرد ایمان و اصول است.»

ماه ژوئن گذشته «کیم» نه به عنوان یک سیاستمدار، بلکه به عنوان یک دولتمرد، مورد توجه محافل بین‌المللی قرار گرفت و دلیل آن هم سفرش به پیونگ یانگ و ملاقات با دشمن شمالی خود بود. ملاقات تاریخی او با «کیم جونگ ایل» میراث نفرت و کینه‌توزی در شبه جزیره کره را دگرگون ساخت، به دنبال این ملاقات، خانواده‌هایی که سالها از هم دور بودند موفق به دیدار یکدیگر شدند، قراردادهائی برای ساختن راه‌آهن جدید به امضای نخستین دور مذاکرات رودرروی در طرف پس از جنگ کره انجام گرفت.

«دان اویر دورفر» نویسنده کتاب «دو کره» می‌نویسد: «آنچه که ظرف چند ماه میان دو کره گذشت در سی سال گذشته نگذشته بود. روند تماس‌های دوطرفه نیروی بالقوه‌ای را بوجود آورد که منجر به ایجاد تحول در شبه جزیره کره و شرق آسیا شد. بدیهی است بیشترین این دستاوردها مدیون تلاشهای «کیم دائه جونگ» است.»

خشم و سرخوردگی

با آن که کیم جایزه نوبل صلح را دریافت کرده است به خاطر ابتکارات صلحی که منجر

اتحاد کره شمالی و کره جنوبی هدفی است مملو از پیچیدگی‌های بسیار مشکل و با هزینه‌ای هنگفت

آمریکایی‌ها از این کارمنصرف شدند. «کیم» پنج روز بعد به زندان سئول منتقل شد.

«پارک چونگ هی» در سال ۱۹۷۹ به دست مأموران امنیتی خودترور شد و «کیم» از زندان رهائی یافت و به دلیل ادامه مبارزه ورهبری هوادارانش مجدداً به دردسر افتاد، در سال ۱۹۸۰ به دنبال به قدرت رسیدن ژنرال «چون دو هوان» مجدداً دستگیر شد و به زندان رفت.

در «کوانگ جو» زادگاه «کیم»، مردم پس از آگاهی از دستگیری او به پاسگاههای پلیس حمله بردند و باربودن اسلحه، نبردی مسلحانه را با مأموران دولت آغاز کردند که چند هفته به طول انجامید. «چون دو هوان» با استفاده از نیروهای ارتش این شورش را سرکوب کرد و «کیم دانه» را مورد محاکمه قرار داد و در سال ۱۹۸۰ وی را به اتهام خیانت، به مرگ محکوم کرد. چندی بعد، «هوان» در آستانه سفرش به واشنگتن مجازات «کیم» را با یکدرجه تخفیف به حبس ابد تبدیل کرد. «کیم» چهار سال از دوران زندان خود را گذراند و مجدداً تبعید شد، ولی این بار به ایالات متحده آمریکا. در سال ۱۹۸۷ پس از بازگشت از آمریکا در انتخابات ریاست جمهوری شرکت کرد و شکست خورد و در سال ۱۹۹۲ نیز در این رقابتها ناکام ماند ولی سرانجام در سال ۱۹۹۸ در چهارمین مبارزه انتخاباتی خود در سن ۷۴ سالگی پیروز شد و به کاخ ریاست جمهوری (کاخ آبی) نقل مکان کرد. شاید بتوان گفت شروع ریاست جمهوری «کیم» با یکی از بدترین دوران تاریخ کره جنوبی همراه بوده است، زیرا در این هنگام کشورش در بحران هولناک اقتصادی آسیای جنوب شرقی فرو رفته بود. با این حال او مرد میدان بود و طی برنامه‌ای فشرده ساختارهای اقتصادی کشور را متحول کرد و دیرینه ناپایداری که کره جنوبی را از مسیر بحران خارج ساخت. با اینحال و با آنکه مهمترین وظیفه او مبارزه با بحران اقتصادی بود، لحظه‌ای از اندیشیدن به بهبود روابط دو کره غافل نمی‌شد. کیم در اولین روزهای ریاست جمهوری در یک مصاحبه مطبوعاتی گفته بود: «من معتقدم فرصتهایی به دست آورده‌ام تا در دوران ریاست جمهوری با «کیم چونگ ایل» رهبر کره شمالی ملاقات کنم و با او مهمترین مسائل

به دریافت این جایزه شد از سوی بسیاری از مردم و محافل کره جنوبی زیر انتقادهای تند قرار گرفته است. بسیاری از جنوبی‌ها از تماس با شمالی‌ها دچار وحشت شده‌اند و از ملاقات «کیم دانه چونگ» با «کیم چونگ ایل» با خشم و سرخوردگی استقبال کردند. منتقدان «کیم» می‌گویند او در نزدیک شدن به کره شمالی راه اغراق پیموده و اسیر سیاست‌های خود شده است، بدون آنکه هیچ امتیازی نظیر کاستن از آرایش نظامی شمالی‌ها و یا برقراری خدمات مستقیم پستی میان دو کشور بگیرد، پول و امتیازهای دیگر را به شمال سرانبر کرده است. در یک بررسی که اخیراً انجام شده نزدیک به دو سوم از سئوال‌شوندگان کره جنوبی گفته‌اند که کشورشان خیلی شتاب زده در مورد نزدیک شدن به کره شمالی عمل کرده است. «لی چونگ هون» استاد علوم سیاسی در دانشگاه «یوستی» سئول می‌گوید: «آیا این درست است که در زمانی که کشور دچار مشکلات عظیم اقتصادی است از چین نرت و از تایلند برنج خریداری کنیم و به کره شمالی بفرستیم؟ چنین سیاستی مردم را ناراحت می‌کند.»

کیم با تردیدها و انتقادها ناآشنا نیست و در طول سالها به آنها خو گرفته است. او چند دهه متوالی، از مخالفان حکومت‌های کره جنوبی و فعالان سیاسی این کشور بوده و به دلیل همین مخالفت‌ها نیز ضربه‌های فراوان خورده است. او در سال ۱۹۵۲ که «سینگمان ری» نخستین رئیس جمهوری خودکامه کره از طریق تقلب در انتخابات قدرت را به دست گرفت، به گروه‌های مخالف حکومت پیوست. هشت سال بعد در جریان کودتای کسب یک قدرت بعد از کودتا که ژنرال «چونگ هی» با یک کودتا به قدرت رسید «کیم» دستگیر و به زندان انداخته شد. وی پس از آزادی مبارزه خود را علیه دیکتاتوری «پارک چونگ هی» آغاز کرد و در سال ۱۹۷۱ خود را به عنوان رقیب او نامزد ریاست جمهوری اعلام کرد ولی «پارک» با اعمال زور و با حمایت سازمان امنیت کره انتخابات را برید. «کیم» را تبعید کرد. در سال ۱۹۷۳ مأموران سازمان امنیت کره «کیم» را از اتاق هتلی - توکیو رجوی کردند و بوسیله یک قایق ماهیگیری قصد بردن او به کره را داشتند که در میان راه دستور سربیه نیست کردن او را دریافت کردند. بایستن بلوکهای سیمانی به بدن او قصد داشتند او را به اعماق دریا بفرستند که زیر فشار

فیما بین شمال و جنوب را مورد بررسی قرار دهم و دوفری راه‌حلهایی برای حل مشکلات خود بیابیم. «کیم» در این دوران از «زندگی مسالمت‌آمیز» با کره شمالی صحبت می‌کند.

مدتی بعد از ایراد این سخنان، سرانجام رهبر کره شمالی «کیم» را به پیونگ یانگ دعوت کرد.

ملاقات دو رهبر بسیار باشکوه بود و گرئی آن مراسم را برای فیلمبرداری تلویزیونی تدارک دیده‌اند. در فرودگاه پیونگ یانگ، «کیم چونگ ایل» به گرمی از «دانه چونگ» استقبال کرد و سپس همراه اوسوار بر یک لیموزین رهسپار شهر پیونگ یانگ شد. در طول سه روز بعدی، دو رهبر ساعاتی طولانی را به مذاکره و جروبحت پرداختند که مهمترین نتیجه آن تصمیم درباره «یافتن راه حلی مستقل برای مسئله وحدت» بود.

عاجل‌ترین نتیجه این ملاقات، دیدار دو یست خانواده کره‌ای در پیونگ یانگ و سئول بود که افراد آن سالها از یکدیگر به دور افتاده بودند. این خانواده‌ها پس از این دیدار به محل زندگی خود بازگشتند و مجدداً به بی‌خبری از افراد فامیل خود ادامه دادند، چرا که میان دو کره خدمات تلفن و پست وجود ندارد. مقامات پیونگ یانگ می‌گویند نگرانی‌های «لوجستیکی» مانع از گسترش روابطی است که باید در راه وحدت تحقق یابد، ولی حقیقت این است که پیونگ یانگ مایل نیست که شهروندانش از نحوه زندگی و رفاهی که مردم کره جنوبی به آن نائل آمده‌اند، آگاهی پیدا کنند. اما «کیم» از بهتر شدن اوضاع ناامید نیست و محققاً برای طرح صلح خود مبارزه خواهد کرد، اما در عین حال، او نگران عکس‌العمل افکار عمومی مردم کره جنوبی در قبال اقداماتش نیز هست.

«موضوع دیگر این که زمانی که «کیم» هنوز طعم دریافت جایزه نوبل را مزه می‌کرد، وزیر بهداشت او خیر از اعتصاب همگانی پزشکان داد. این اعتصاب موجب شد خدمات پزشکی و درمانی در صدها بیمارستان کره جنوبی به حال تعلیق درآید.

ماه گذشته پرنس «کیم» به هموطنان خود یادآور شد که وحدت دو کره می‌تواند بیست تاسی سال به طول بینجامد.

حتی اگر چنین باشد کیم به عنوان آغازگر این وحدت، قهرمان آن خواهد بود.

مأخذ: مجله نیوزویک، ۲۳ اکتبر ۲۰۰۰
برگردان از بخش ترجمه «گزارش»